

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

Hornicko – geologická fakulta

Bakalářská práce

Bzenecko z pohledu cestovního ruchu

Region of Bzenecko from Standpoint of Tourist Trade

Vypracovala: Michaela Řeháková

Obor: Geovědní a montánní turismus

Poděkování konzultantům Ing. Otakaru Vavruškovi a Ing. Romanu Ostrézi za pomoc při zpracování bakalářské práce a poskytnutí informací o mikroregionu Bzenecko.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně.

.....

OBSAH :

1.	Úvod.....	2
2.	Charakteristika území.....	3
2.1	Bzenec.....	4
2.2	Domanín.....	6
2.3	Moravský Písek.....	7
2.4	Syrovín.....	8
2.4.1.	Syrovínské kroje.....	9
2.5	Těmice.....	11
2.6	Vracov.....	12
2.7	Žeravice.....	13
3.	Propagace cestovního ruchu.....	14
3.1.	Tipy na výlety.....	14
3.1.1	Bzenecký zámek.....	14
3.1.2	Domanínský dvůr.....	15
3.1.3	Kostel Obrácení sv. Pavla.....	16
3.1.4	Strážnický zámek.....	16
3.1.5	Kostel sv. Vavřince.....	17
3.1.6	Barokní zámek v Kyjově.....	18
3.1.7	Barokní kostel Štětí sv. Jana Křtitele.....	18
4.	Zajímavosti pro turistický ruch.....	19
4.1	Expozice města Bzenec.....	19
4.2	Bzenecká vinařská stezka.....	21
4.3	Váté Písky.....	22
4.4	Židovská čtvrť Bzenci.....	24
4.5	Starý hrad.....	24
5.	Vybrané lokality vhodné pro zařazení do nabídky cestovní kanceláře a informačního centra.....	26
5.1	Baťův kanál.....	26
5.2	Strážnické slavnosti.....	27
5.3	Vinné sklepy Plže.....	28
5.4	Větrný mlýn v Kuželově.....	29
5.5	Rozhledna Travičná.....	31
5.6	Milotický zámek.....	32
6.	Závěr.....	34

1. Úvod

Mikroregion Bzenecko leží na jihovýchodní Moravě, v severní části okresu Hodonín, mezi městy Kyjov a Veselí nad Moravou. Z hlediska umístění mikroregionu se dá říci, že se nachází v centru Slovákka. Na jižní straně katastru protéká řeka Morava a město zde sousedí s městem Strážnice, které je známé svým Mezinárodním folklórním festivalem. Ze strany východní je to pak město Veselí nad Moravou a ze strany západní město Kyjov.

Překládaná bakalářská práce se věnuje Bzenecku z pohledu cestovního ruchu. Po první úvodní kapitole se věnuje druhá kapitola charakteristikou území Bzenecka. V kapitole číslo tři je popsána propagace cestovního ruchu a tipy na výlety. Ve čtvrté kapitole jsou vypsány zajímavosti pro turistický ruch. V páté kapitole jsou popsány vybrané lokality vhodné pro zařazení do nabídky cestovní kanceláře a informačního centra.

Cílem předkládané bakalářské práce je kromě vystižení nejdůležitějších charakteristik Bzenecka, ale také seznámení s přírodními a technickými památkami v mikroregionu Bzenecka.

2. Charakteristika území

Bzenecko je město v okrese Hodonín v Jihomoravském Kraji. Mikroregion Bzenecko leží na jihovýchodní Moravě, v severní části okresu Hodonín.

Pro sídelní strukturu území je typická přítomnost dvou sousedních městských center: Bzence a Vracova.

Z fyzicko geografického hlediska je území tvořeno nížinou Dolnomoravského úvalu a přilehlými pahorkatinami. Reliéf regionu je tvořen třemi krajinnými celky: první tvoří niva řeky Moravy na západě regionu a koridor Vracovského potoka. Tento krajinný celek má rovinatý charakter nejnižší nadmořskou výšku (170 – 180 m n m) a je intenzivně využíván – zde leží obě města i třetí největší obec mikroregionu a tudy vedou také hlavní komunikace. Na jih od koridoru Vracovského potoka se nachází území vátých písků, které jsou porostlé převážně borovými lesy. Toto území má poněkud vyšší nadmořskou výšku než okolní niva – cca 200 – 220 m. n. m. Severní část mikroregionu je tvořena členitou pahorkatinou, dosahující relativní výšky (nad nížinnou částí) cca 100 – 120 m. Pahorkatinná část je převážně odlesněná a zemědělsky využívána, charakteristickým krajinným rysem jsou vinice. Nejvyšší nadmořské výšky dosahuje mikroregion v katastru Žeravic cca 375 m. n. m. (*internet –1*)

Území je odvodňováno Syrovínkou a jejím přítokem Vracovským potokem přímo do Moravy. Z členité severní části na území obce Žeravice odtéká voda Hruškovici do Kyjovky.

Obr.č 1- situační plánec,(internet-1)

Ke vzniku Mikroregionu Bzenecko došlo na ustavujícím zasedání starostů zakládajících obcí Bzenec, Domanín, Moravský Písek, Syrovín, Těmice, Vracov a Žeravice dne 26.6.2002 ve Bzenci, který se také stal sídlem tohoto dobrovolného sdružení obcí.

2.1 Bzenec

Město se nachází na Slovácku mezi městy Kyjov a Veselí nad Moravou. Leží pouhých 10 km od folkloristům dobře známé Strážnice. Geologické poměry, klimatické podmínky a prvotřídní kategorie vinohradnické půdy bonity vytvářejí podmínky pro pěstování špičkových kultivarů vinné révy. Některé dosahují výraznějších znaků kvality než své původní vlasti, což platí zvláště pro ryzlink rýnský – produkce z bzeneckých vinogradů je označována ochrannou stoloou známkoou Bzenecká lipka. Město Bzenec je též známé výrobou okurek a Bzeneckým octem. (internet-2)

Historie Bzence:

Území v okolí Bzence bylo osídleno již v pravěku. Svědčí o tom četné archeologické nálezy z doby bronzové a železné. Nejstarší dějiny jsou však zastřeny neproniknutelnou rouškou minulosti. Proto lze jen odhadovat, jak tehdy vypadal život v tomto kraji. Je jisté, že naše předky lákala příznivá poloha krajiny k pobytu, od severu chráněna kopci a pro chov dobytka a zemědělství byla odjakživa příznivá, což dokazují mnohé archeologické nálezy.

V době římské, za vlády císaře Justina I. – vládl v letech 518 – 527 (roku 1889 byla na Faraříku nalezena zlatá mince s jeho portrétem) vedla tímto krajem obchodní cesta z říše římské do severní Evropy. Že Bzenec existoval jako místo přinejmenším na obchodní cestě pak dokázaly další archeologické nálezy a přítomnost římských kupců pak nález roku 1899 římských penízů přímo na náměstí.

Ve 12. a 13. století zažívá Bzenec a hlavně jeho hrad vzestup. Největšího rozkvětu se však Bzenec dočkal, tak jako celá země v době panování rodu Lucemburského. Svůj dobrý vztah k Bzenci započal král Jan Lucemburský a pak jeho syn Karel IV., Jošt Lucemburský a další následovníci.

Až do doby třicetileté války se Bzenec rozvíjel normálním hospodářským vývojem, už neměl takové výsady jako za lucemburků, ale město již bylo v rozsahu – alespoň zástavby - zhruba v těch hranicích, jak je známe dnes. Čile se zde vyrábělo, obchodovalo, obyvatelstvo bylo bahobojné a školství i kultura byla na velmi dobré úrovni.

První polovina 17. století byla pro Bzenec obdobím nejhorších útrap. Město bylo postiženo mnoha živelnými pohromami. V roce 1600 byla taková bída, že měřice pšenice stála 60 zlatých. Lidé nemající chleba se živili různými bylinami a umírali na otravy.

V následujících stoletích prošel Bzenec, tak jako celá země mnoha dějinnými zvraty počínaje vpádem Turků, Prusů, prožil nelehkou dobu napoleonských válek, válku pruskorakouskou, první i druhou světovou válku. Žádné období, i když velmi těžké nebylo pro Bzenec tak zničující, jako první polovina 17. století za dob třicetileté války.

2.2 Domanín

Obec Domanín se rozkládá v mírně zvlněné krajině, lemované ze všech stran nízkými vrchy, kterým na severovýchodě vévodí Domanínský kopec s nadmořskou výškou 312 m.

Katastr obce činí 701 ha, přičemž původní rozloha byla menší. K dřívějšímu katastru totiž připadly zhruba ve II. polovině 18. století polnosti zaniklé a zpustlé obce Lovčice, nacházející se mezi Domanínem a Ořechovem (v Hložkách). Základem obce byl původně dvorec s několika lány. Hlavním zdrojem obživy obyvatel Domanína bylo původně vinařství a ovocnářství, což i v současnosti dokazují mnohé vinné sklípky, rozeté po celé obci. V současné době žije v obci asi 1050 obyvatel.

Historie obce:

Z nejstarších forem názvu obce Domankowitz v r. 1228, Domanin v r. 1250, Domaninghen v r. 1261 a Domaningen v r. 1265 vyplývá, že původní tvar jména obce je čelední a pochází z osobního jména Doman nebo Domana. Domanínu dal jméno pravděpodobně feudál tohoto jména, který držel ves před rokem 1228.

První písemná zpráva se zmínkou o Domaníně je listina krále Přemysla Otakara I. (27.XI.1228) – klášterní privilegium vydané k příležitosti posvěcení nového kláštera, kterou se klášteru přiznávalo osvobození od daní, poplatků a některých povinností, tzv. klášterní imunita. Toto privilegium se vztahuje na seznam statků kláštera, který obsahuje asi 50 vsí včetně Domanína.

V 16. století byly v Domaníně dva svobodné dvory, jejichž majitelé náleželi k nižší šlechtě. Dvory byly selské usedlosti osvobozené od robot, místo kterých platily peněžité plat. Jeden držel Adam Žáček z Kuklovic a druhý Bernart Jiří z Liputovic a později Balcar Kaltenhof z Malejova.

Z domanínského, těmického a ořechovského dvora se stala tzv. junkerství s právem prodeje, dědictví a daru. Byly v eufytenickém držení majitelů, tedy v druhu dědičného nájmu, z kterého uživatel odváděl peněžité a naturální dávky a práce.

V náboženský fond, který zpravoval statky velehradského panství špatně hospodařil a proto se moravskoslezská komise pro zcizování státních statků usnesla, aby bylo přikročeno k prodeji velehradského panství. Dne 9.5.1837 bylo panství prodáno Jiřímu, svobodnému pánu ze Sinny, řeckému velvyslanci ve Vídni, Mnichově a Berlíně. Po jeho smrti r. 1857 přešlo panství na jeho dceru Ifigenii, později provdané za vévodu de Castries. *(internet-3)*

2.3 Moravský Písek

Obec se rozkládá na rozhraní dvou ekosystémů na okraji písčné duny, která se táhne od Chřibů na jih. Spolu s přilehlými lužními lesy příroda již od pradávna vytvářela příznivé podmínky pro osídlení, lov zvěře, rybolovu a zemědělství. V současné době žije v obci 2185 obyvatel. Obec žije bohatým společenským životem. Již v r. 1897 je založen hasičský sbor, v r. 1912 Sokol, v r. 1914 DTJ, a v r. 1921 Orel. V současné době působí v obci několik spolků. V obci se nachází fotbalový stadion a koupaliště s možností ubytování. Každoročně koncem června je slaven Den obce.

Historie obce:

První písemná zmínka o obci je z června 1300, kdy majitel panství Rubert de Arena (z Písku) je uveden jako svědek na darovací listině Velislava z Ořechova velehradskému klášteru. Od roku 1363 je Písek součástí Hradištského kraje. Jako samostatné panství se udržel asi do roku 1415, kdy je již uváděn v majetku roku Šternberků na Veselí. V majetku dalších pánů z Veselí zůstává pak až do roku 1848. Posledními majiteli panství byli Chorynští z Ledské. Na přelomu 17. až 18. století vybudovali tehdejší majitelé panství, páni Želečtí z Počernic, zařízení k odchytu živých kachen pomocí cvičeného psíka, tzv. „Kačeník“. Nyní je toto unikátní zařízení již nefunkční, ale v poměrně zachovaném stavu, jediné v ČR i Evropě. Kačeník je situován v blízkosti mostu přes Novou Moravu na silnici do Veselí nad Moravou na okraji lužního Dolního lesa, protkaného v létě vysychajícími jezírky a moravními rameny v místech, kde se dříve rozkládal již zaniklý Dolní rybník, vzpomínaný zde již v roce 1526 společně s Horním rybníkem vybudovanými tenkrát převratnou metodou sypaných hrází majitelem Veselí Bilíkem z Kornic. (*internet-4*)

2.4 Syrovín

Obec leží v kotlině na pramenech potoka Syrovínky. Od roku 2002 je obec členem mikroregionu "Bzenecko". Název obce je odvozen od osobního jména Surova, což znamená syrový, přičemž nejstarší uváděný název obce je Surowin. Obec je uložena v ideálním prostředí rozbrázděného údolí, připomínajícím hluboký kaňon, jehož srázy se dostávají jen na průtok potoka Syrovínky, když před tím se spojily všechny jeho tři větve. Jedna tekoucí z Kuchyňky, druhá z Hontálů a třetí vyvěrající v Hostějovské zmole. Po soutoku všech tří větví na počátku návsí teče dál jako potok zvaný Syrovínka, přibírající další přítoky od Újezdce a Ořechova. Sbírá vody ze Žeravska, Těmicka a Domanínska, ve

Bzenci pak přibírá vody z celého katastru a zejména pak Vracovský potok, aby se před Bzencem- Přívozem vlila do Moravy.

Historie obce:

Syrovín je ves v kotlině, ležící na pramenech potoka Syrovínky. První zmínka o obci pochází z roku 1371 (dle starých listin Codex diplomaticus Moravise). Název obce je odvozen od osobního jména Surova, to je syrový. Nejstarší uváděné jméno je Surowin. V letech 1371 až 1517 je uváděna u Bzeneckého panství, k němuž náležela i po Bílé Hoře. Významnými a dlouhodobými držiteli vsi byli Pruskovští z Pruskova (pozn. majitele bzeneckého panství), a to od r. 1588. Z tohoto období pochází také stará obecní pečeť Syrovína, jejíž pečetní pole vyplňuje španělský štít se vztyčeným kosířem a dvěma hrozny po stranách. Originál pečeti je uložen v Kyjovském muzeu.

Syrovín proslavilo výborné víno. Vinařství poutalo pozornost všech obyvatel obce již od počátku 17. století. Hotovou pohromou se však stal hromadný výskyt perenospory na konci 18. století. Přestože se zdejší vinaři snažili vypořádat se všemi problémy nového pěstování vinné révy a spolu s Újezdcem byli v čele zakládání vinic na americké podložce, v r. 1900 se odhadoval rozsah vinic na pouhých 59 ha. V současné době se pěstuje hlavně Burgundské šedé, bílé nebo Ryzlink na rozloze 32 ha půdy. (*internet-5*)

2.4.1 Kroje

Lidé na vesnici chodili odedávna v krojích. Ve všední den nosili kroj pracovní, ve kterém chodili na pole a doma, poklízeli. V neděli a ve svátek nosili kroj sváteční. Dále byl ještě kroj slavnostní, velmi bohatý a barevně vyšívaný, který se nosil jen při velmi formálních příležitostech (svatba, hody, církevní svátky, dožínky, poutě). Sukně, fěrtůšek, jupka, pod jupkou kordulka, šátek - to bylo všední oblečení venkovských žen.

Muži nosili sametové nebo cajchové gatě, kabát a zástěru z modrého vracovského plátna.

Ženský kroj- Ke svátečnímu kroji patřila černá glotová sukně s wrapy - šorci (plizy) vyšívaná žlutým hedvábem. Pod ní se uvazovali naškrobené bílé spodničky s krajkami,

opásal se fěrtůšek z brokátu nebo ze štofu a k tomu jupka, v létě hedvábná, z jara nebo na podzim sametová, plišová nebo beránková. Šátek se špicama nebo střapcama nebo hedvábný uvázaný pod bradou na dva suky. V zimě na místo jupky se nosila kacabaja, nebo jako krátký kožíšek, ušitý z černého plše a olemovaný černým beránkem.

Chlapci nosí bílé otřaslavice (gatě), černou glotovou zástěru, olemovanou střapečky, dlouhou až po kotníky s bohatou výšivkou, dále rukávce - to je košile s baňatými rukávy a na ni přišité vyšívání - na ramenech, kolem krku a na prsou. Kordulka s tmavě modrého sukna, zdobená šněrováním a žlutými knoflíčky. Na hlavě klobouk s voničkou a kosárky a u ní uvázaná slovácká mašle.

Děvčata nosí k slavnostnímu kroji černou sukni, fěrtůšek (brokátový, ornátový, dříve též harasový) a rukávce s baňatými rukávy nad lokty s našasenými kadrly - to jsou strojově vyšívané krajky nebo vyšívané ručně - tzv. kvelbování. Vyšívání na ramenech, na prsou a límec u krku jsou nejkrásnější ozdoba slavnostního kroje, rovnajíc se drahocennému šperku. Kordulka je zdobená stříbrnou portou a slováckou mašlí. Na hlavě turecký šátek uvázaný kolem hlavy a kolem pasu a na rukávcích uvázané slovácké pentle.

Obr.č. 2 - Místní kroj (internet-5)

Obr.č. 3 - Stárek a stárka s právem (internet-5)

2.5 Těmice

Obec Těmice se nachází v okrese Hodonín, na jihovýchodní Moravě asi 4 km severně od Bzence. Se svými 854 obyvateli patří mezi menší vesnice regionu.

Tento kraj je známý svou vinařskou a zemědělskou výrobou. Vesnice se nachází v údolí asi 250 m n. m., které obklopují kopce (Domanínský kopec 312 m n.m. a Zadní díly 310 m n m). Od těchto svahů vznikl pravděpodobně i název Těmice (dříve Temnice). Obcí protéká potok zvaný Syrovínka. Po dřívějších lesích, které se tu nacházely, zde zůstal pouze malinký lesík (rozloha asi 1 ha). Je zde také malý rybník, který má přes léto velmi málo vody.

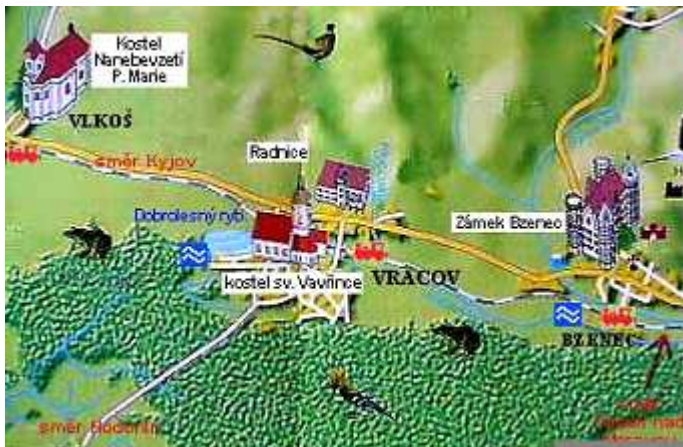
Historie obce:

První písemné zprávy o naší obci pocházejí z roku 1371. Po genocidách počátkem 10. století se započali občané shromažďovat u lesů, kde se snažili obnovovat svá rozptýlená sídliště. Tak vznikaly první vesnice. Svá jména získávaly většinou po raných feudálech, kteří jim dali právní a politický řád. Tímto způsobem vznikla pravděpodobně i obec Těmice, jejíž název na nejstarších historických záznamech je uveden jako Témice.

Na nejstarších písemných historických záznamech je uváděno jméno obce jako Těmice, za rakousko-uherské monarchie byl úřední název Temnice a výnosem ministerstva vnitra první republiky v roce 1923 bylo jméno obce znovu stanoveno na Těmice, kterýžto název byl používán co sahá paměť nejstarších občanů. Přesný rok založení obce tedy neznáme a také o původu jejího názvu koluje několik dosud důkazy nepodložených verzí.

První lidská obydlí stávala v dnešních Těmicích na srázném břehu východně od potoka Syrovínky, přímo nad močálem, který tam byl ještě ve dvacátých letech 20. století a je možné, že na tomto močálu stávaly i první kolové stavby pračlověka. Místo, kde byl postaven první dům s číslem jedna a zvláště dům s číslem 2 trpěl ještě čtyři roky po regulaci potoka mokřinou a jeho majitelé museli vynaložit mnoho úsilí k vysušení obytných prostor a přilehlé zahrady (humna). (*internet-6*)

2.6 Vracov

Obr.č.4 – pláněk pamětihodnosti Vracova a okolí, (internet-7)

Vracov je malé jihomoravské městečko s 4500 obyvateli, ležící nedaleko Kyjova. Ze severu je ohraničeno nízkými kopečky, za nimiž se krajina postupně zdvihá až k nedalekým Chřibům. Východním směrem se rovina začíná mírně svažovat k několik kilometrům vzdálené řece Moravě a za ní ohraničující horizont hřbety Bílých Karpat tvořící hranici se Slovenskem.

Ve městě se nenacházejí žádné větší podniky a velká část obyvatel dojíždí za prací do nedalekého Kyjova či Hodonína i do vzdálenějších míst. Z dopravního hlediska má Vracov výhodnou polohu, což z něj spolu s dobrou občanskou vybaveností činí ideální místo k bydlení.

Historie:

Název Vracov je původu velkomoravského nebo pozdějšího, základem jeho jména je jméno Vrac, zdrobnělina utvořená od osobního jména Vratislav. Vracov byla tedy původně osada náležející nějakému Vracovi. Budovatele pozdně gotického Vracova je třeba hledat mezi Přemyslovci. Naznačuje to okolnost, že se roku 1231 uvádí Hodonín a Bzenec jako opěrné body hradských obvodů královny Konstancie, která je držela jako své věno. Zásahu o nové uspořádání Vracova je nutno připočíst této původem uherské královně, která se zasloužila o zřízení sv. Vavřince na nově vytýčeném náměstí. V souvislosti s odstupem města a hradu Břeclavi do zástavní držby Viléma z Hustopečí byl vyhlédnut

Vracov za středisko správního obvodu pro jihovýchodní Moravu. Příchod krajských úředníků byl proveden po roce 1264.

Na kolonizaci Vracova měli též podíl i četní jedinci z řad německé emigrace, která se od poloviny 16. století usazovala na Moravě. Potřeba, aby u kostela byla větší sakristie stejně jako i kamenná věž, která kromě svého poslání měla mít i strážní funkci, přiměla Vracovské někdy na předělu 16. a 17. století k tomu, aby přistavěli renesanční věž. Populační poměry ve Vracově podle stavu z roku 1604 byly narušeny vpádem Bočkajovců na Moravu, kdy Bzenec i okolní osady byly vypáleny a obyvatelstvo zčásti pozabíjeno a odvečeno do otroctví. Největší pohromy ve Vracově způsobila první léta války třicetileté, zejména vpád Betlena Gábora na jižní Moravu v říjnu 1623. Důsledkem těchto vpádů bylo, že vracovské obyvatelstvo značně prořídlo a že bylo nutno povolávat opět cizí osadníky.*(internet-7)*

2.7 Žeravice

Žeravice se nachází ve staré sídelní krajině, kterou obývali lidé již v dávné minulosti. Samotná vesnice je součástí středověkého osídlení, které se v oblasti úpatí Chřibů ustálilo ve 12. a 13. století. V určitém rozsahu mu jistě předcházelo osídlení velkomoravské, jak napovídají názvy některých vesnic a také jejich vlastníci především z okruhu církevních institucí. Svoje majetky zde mělo Olomoucké biskupství, klášter Hradisko u Olomouce a mnohé jiné. Církevní a s ní spojená světská správa, zanechala v krajině svůj trvalý otisk. Románské a gotické kostely v Kyjově, Kostelci, Ježově, Osvětimanech atd. jsou centry rozsáhlých farností, v minulosti možná i světské správy. Teprve tříštěním vsí mezi různé majitele, drobné šlechtice a rytíře, kteří se o ně dále dělili se svými bratry a vlastními dětmi, došlo k vytvoření obrazu, který známe. Jednu vesnici vlastní dva úplně cizí rody a každý z nich je zastoupen několika představiteli. V této třísti vztahů se jeví pevná příslušnost k farnosti a kostelu, jako významný jednotící prvek. Žeravice v tomto smyslu

patřily v minulosti do farnosti ježovské, k tamnímu kostelu sv. Jakuba. Příslušnost podtrhují zmínky o povinnosti poskytnout povozy při stěhování faráře, povinnosti desátku v naturáliích a dokonce existence fundačních vinohradů ježovského kostela v žeravických vinných horách. Je zbytečné uvažovat, že bratrský sbor byl původně katolický kostel, jednak se zachovala listina dokládající povolení jeho založení, jednak by stavba po odchodu bratří, byla nejspíš vysvěcena a užívána nadále jako kostel. Chtě nechtě tedy musíme přijmout zařazení do širšího společenství ježovské farnosti, rozdělené mezi několik různých feudálních pánů.

První historicky doložená zmínka o existenci, tehdy ještě pouhé vsi Žeravic, pochází z predikátu Sudimíra ze Žeravic z roku 1235. (*internet-8*)

3. Propagace cestovního ruchu

Z hlediska umístění města se dá říci, že se nachází v centru Slovákka. Na jižní straně katastru protéká řeka Morava a město zde sousedí s městem Strážnice, které je známé svým Mezinárodním folklórním festivalem. Ze strany východní je to pak město Veselí nad Moravou a ze strany západní město Kyjov.

3.1 Tipy na výlety:

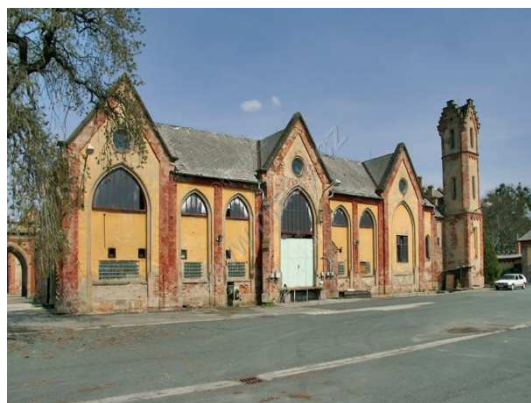
3.1.1 Bzenecký zámek

Dnešní budova zámku mající vzhled z posledních úprav z poloviny 19. stol. je dvoupatrová a dvoutraktová, obdélníkového půdorysu se čtyřmi polygonálními věžemi na svých nárožích. Věže při hlavním průčelí jsou kryty štíhlou stanovou střechou s arkýři. Vysunuté věže při zahradním průčelí jsou zakončeny cimbuřím. K zámku patří i přilehlá zámecká zahrada, ve které se nachází nejstarší a nejvzácnější strom – **Bzenecká lípa**.

Bzenecká lípa je památný strom, který se nachází v zámeckém parku v Bzenci. Lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*) je více než 900 let stará, je vysoká 34,5 metru. Kmen již nemá, je tvořena šesti výmladky, jejichž průměr se pohybuje od 50 do 100 cm. Strom je chráněný.

Obr.č 5 - Hlavní průčelí (vlastní dokumentace)

*Obr.č. 6- Hospodářské budovy
(vlastní dokumentace)*

Obr.č. 7- Bzenecká lípa (vlastní dokumentace)

3.1.2 Domanínský dvůr

Budova panského dvorce leží v centru obce. Jde o trojkřídlou přízemí stavbu s patrovou centrální částí v průčelí, která je ukončena mansardovou střechou prolomenou jak v průčelí, tak i do dvora třemi vikýři s oválnými profilovanými otvory (volskými oky) z let 1672 – 1678. Jde o barokní objekt využívaný hlavně k hospodářským účelům, který byl značně poškozen novodobými stavebními zásahy a nevhodným využitím v minulých letech.

*Obr.č. 8 -Domanínský dvůr
(internet-3)*

*Obr.č. 9 - Kostel Obrácení sv. Pavla
(internet-5)*

3.1.3 Kostel Obrácení Sv. Pavla

Barokní kostel Obrácení Sv. Pavla z let 1713 až 1716, vystavěný nákladem syrovínského kněze Pavla Jaroše. U kostela se nachází kamenný kříž z r. 1798. Kaplička Bolestné Panny Marie v barokním stylu ze druhé poloviny 18. století se nachází v dolní části obce. Mezi další zajímavosti patří zrestaurovaný hasící vůz z přelomu 19. a 20. století, socha Sv. Floriána z r. 1934 (nově zrestaurovaná), památník obětem I. světové války a sedm křížků, z nichž nejstarší pochází z r. 1796 a leží na syrovínsko-újezdeckých hranicích.

3.1.4 Strážnický zámek

Strážnický zámek – původně vodní hrad, založený ve 2. pol.13. století, kdy hrad a město patřilo Milotovi z Dědic. Měl strážní funkci. Na začátku 14. století jej obdržel za odměnu Vok z Kravař. Panství bylo často terčem nájezdů uherských a tureckých, později i protihusitských vojsk, proto jej Jiří z Kravař přestavěl v gotickém slohu a obehnal valem a příkopem (zbytky se dochovaly – tzv. Šance). Nejvíce změnil tvář zámku Jan Jetřich ze Žerotína, přebudoval hrad v renesanční zámek s arkádami, který přetrval až do 19. stol.

Od 19. stol. je v renesanční podobě. Posledními majiteli byli hrabata Magnisové. Nyní je majitelem zámku stát. Nachází se v něm muzeum s expozicí lidové keramik, hudebních nástrojů, sbírka obrazů a knihovna. V okolí zámku je anglický park založený v I. polovině 19. století. (*internet-9*)

Obr.č. 10- Strážnický zámek (internet-9)

Obr.č. 11- Kostel sv.Vavřince (internet-7)

3.1.5 Kostel Sv. Vavřince

Stavba kostela se datuje do časů, kdy se dostavoval velehradský klášter. Tato raně gotická stavba je dokladem nejen velkorysého postupu svého stavebníka, jímž byla patrně královna Konstancie, nýbrž i vlastního poslání kostela. Ve svých prostorách mohl pojmut pohodlně až 900 lidí. Kostelní loď měla 20 m délky a šířku 9 m, presbytář zase délku 7 m, šířku 5,30 m, výšku 6,85 m. (*internet-7*)

3.1.6 Barokní zámek v Kyjově

Prvním světským držitelem Kyjova, jenž koupil městečko od kláštera Hradiska, byl Jan Kuna z Kunštátu (od r. 1539), který začal blízko zbořeniště tvrze přímo pod svahem, na němž stál kostel, stavět renesanční zámek. Jeho průčelní stěna byla obrácena na západní stranu. Zde byl také vchod, který na rozdíl od nynějšího vchodu ležel poněkud jižněji. Z někdejší zámecké stavby se dochovaly pouze dvě třetiny. Nejsevernější část, přiléhající ke svahu, byla zničena požárem v r. 1636, takže ji bylo nutno později vybudovat na starých základech znovu. Kyjovská vrchnost bydlela na zámku jen krátce. V roce 1548 se totiž Kyjov vykoupil z poddanství dalšího majitele kyjovského panství, Jana Kryštofa Kropáče z Nevědomí, a stal se nejdříve městem komorním a pak královským. Zámek sloužil později jako ubytovna pro městské služebníky i pro důstojníky místní posádky. (*internet-10*)

Obr.č. 12- Kyjovský zámek (internet-10)

3.1.7 Barokní kostel Štětí sv. Jana Křtitele

Základní kámen položil patron kostela Hanuš Dětrich Petřsvaldský. Za jeho velkého materiálního i finančního byl dostaven v roce 1728 a zasvěcen Štětí sv. Jana. Tři zvony v hlavní věži pocházely z bývalého bratrského sboru. Největší zvon vážil 27 q a 15 funtů. Když byl v roce 1666 u sboru lity, zvonař ukradl mnoho materiálu. Byl však svým

tovaryšem prozrazen a musel z ukradeného materiálu ulít ještě malý zvon, který byl zavěšen na radniční věž. Zvon na malou věž kostela věnoval Zikmund z Petřsvaldu. Při velkém požáru Žeravic v roce 1775 vyhořel i kostel. Zvony se žárem roztavily a znovu byly přelity v roce 1776. Do kostela byl přemístěn již zmíněný zvon z radnice. Interiér kostela byl vybaven obrazy velehradského malíře Ignáce Raaba a křížovou cestou Joži Úprky, mistrem danou v roce 1897. Za dva roky poté byly pořízeny vzácné varhany, instalované mistrem Čapkem z Kremže. Uprostřed kostela je hrobka Marie Crestencie z Petřsvaldu. Za obou světových válek byly zvony odvezeny a přetaveny - za první byly dokonce k vojenským účelům zabaveny i cínové píšťaly varhan. (*internet-8*)

*Obr.č.13- Kostel Stětí sv. Jana Křtitele
(internet-8)*

*Obr.č.14 - Interiér kostela při bohoslužbě
(internet-8)*

4. Zajímavosti pro turistický ruch

4.1 Expozice města Bzenec

V roce 2004 byla v prvním patře budovy knihovny zpřístupněna pro veřejnost stálá expozice města Bzenec. V expozici se shromažďují památky a dokumenty vztahující se k našemu městu a nejbližšímu okolí. Ve třech výstavních sálech se zde mohou zájemci seznámit s historií, stavebním vývojem, nejvýznamnějšími památkami, nechybí zde ani

doklady k rozvoji školství, spolků, či řemesel. Celá expozice je doplněna velkým množstvím starých snímků a pohlednic Bzence. Kromě stálých expozic je zde jedna místnost určena pro krátkodobé výstavy nejrůznějšího zaměření. V loňském roce zde proběhlo celkem pět těchto výstav. Na začátku roku se zde mohli návštěvníci seznámit s tvorbou strážnického amatérského malíře Františka Martinka. Poté následovala výstava nadějného a dnes už i poměrně známého mladého malíře Petra Přikryla z Hodonína, který mimo jiné vyhrál se svou tvorbou celostátní soutěž Greenpeace, na zakázku vytvořil malby ve výběhu lvů v ZOO Hodonín a své obrazy maloval rovněž na chodby nemocnice a domova důchodců. Přes léto byla v expozici nainstalována výstava fotografií výtvarníka Tomáše Hájka, jehož snímky získaly ocenění v řadě fotografických soutěží. V říjnu proběhla výstava slovenského malíře Jaroslav Salaye z Holíče. Na konci roku byla zpřístupněna dokumentární výstava fotografií Lenky Fojtíkové, která doprovázela známého cyklistu Josefa Zimovčáka při jeho cestě na Giro d'Italia.

Kromě výstavních prostor je v prvním patře umístěn i depozitář, kde se shromažďují sbírkové předměty, které nejsou vystavovány. V současné době je zde umístěno několik stovek sbírkových předmětů, přičemž základ této sbírky byl vytvořen již před několika desítkami let, v době, kdy bylo ve Bzenci založeno jeho první muzeum. Počet sbírkových předmětů se postupně rozrůstá o nové exponáty, které do expozice věnovali obyvatelé našeho města.

Obr.č.15 – Městská knihovna- expozice (internet-2)

4.2 Bzenecká vinařská stezka

Nástupní místa: Ježov, Bzenec, Moravský Písek

Délka: 26 km

Sjízdnost: Většina trasy stezky je sjízdna po celý rok, náročnější je pouze přejezd písčitého úseku z Hrubého háje do Bzence

Bzenecká vinařská stezka vede zčásti ještě Kyjovskou pahorkatinou, v okolí Bzence a Vracova přechází do Dolnomoravského úvalu. Nejkratší vinařská stezka kopíruje hranice oblasti většinou po silnicích III. třídy, krátké terénní úseky nabízí široký rozhled do krajiny a jsou lehce sjízdne za každého počasí. Náročnější je jen přejezd písčitého úseku od křižovatky stezek v Hrubém háji směrem do Bzence. Trasa okruhu navazuje na Kyjovskou, Uherskohradišťskou a Strážnickou vinařskou stezku, část stezky je v souběhu s pátevní Moravskou vinnou procházející oblastí cestou z Uherského Hradiště do Znojma. Ozdobou pestrého okruhu, který doplňuje pátevní Moravská vinná stezka, jsou ukázky lidové venkovské architektury a návštěva tradičního vinařského centra oblasti protkaného sklepními uličkami. Nejvyšším bodem stezky je místo dalekých výhledů východně od obce Újezdec /380 m n m /, rovinatá část trasy se pohybuje v nadmořské výšce 200 m /Bzenec/. **Vinařská oblast**, která dala stezce jméno, je dnes součástí podoblasti Slovácko a odrůdovým složením i charakterem vín vychází z dlouhé vinařské tradice města Bzence. Královské město, které oslaví v roce 2015 milénium své existence, dalo moravskému vinařství proslulé známkové víno Bzenecká lipka s vůní květu tisícileté lípy, kterou můžete spatřit v zámeckém parku. Především bílá vína špičkové kvality můžete ochutnat i v dalších vinařských obcích na Bzenecku. Spletité uličky v severní části Bzence a „zmoly“ pod návrším zvaným Starý hrad jsou protkány sklepy malovinařů. Několik z nich je ukázkou podmanivé krásy lidové sklepní architektury.

Obr.č. 16 - Situační plánec - vyznačení stezky (internet-11)

4.3 „Váté písky”

„Váté písky” vznikly před 9-12 tisíci lety na konci doby ledové. Byly vyváté silnými větry z říčních teras řeky Moravy, a ukládaly se v prostoru mezi Moravským Pískem, Vracovem a Rohatcem. Jejich vrstvy jsou 10-30 metrů silné. Písky jsou tvořeny především křemennými zrny, která již dále nezvětrávají. Jsou silně propustné, proto velmi rychle vysychají. Mají také špatnou tepelnou vodivost- zatímco jejich povrch se přehřívá, těsně pod ním je chladno. Na písčích vznikl komplex světlých doubrav, nazývaný **Dúbrava**. Ve středověku byly lesy káceny. Následná pastva zničila zbytky vegetace a uvolnila písky, které se při silných větrech přemisťovaly a vytvářely duny. Díky tomu se celé oblasti začalo říkat " Moravská Sahara". Aby se zamezilo větrným bouřím, přinesl nadlesní J.B.Bechtel začátkem 19.století s nápadem na odlesněné plochy vysadit borovici společně s bramborami. Ve stínu jejich zelené natě malé borovičky přežít. Tímto způsobem byla postupně zalesněna oblast mezi Rohatcem, Vracovem a Moravským Pískem. Otevřené písčiny zůstaly zachovány díky výstavbě železnice z Vídně do Krakova (Severní Dráha Ferdinandova) v letech 1837-1856. Po obou stranách trati byl totiž ponechán bezlesý protipožární pás, který byl pečlivě udržován až do konce provozu parních lokomotiv. Další

plochy u Bzence a u Pánova poblíž Hodonína zůstaly otevřené, protože sloužily jako vojenská cvičiště a střelnice.

Rostliny

Vegetace písčitých půd je řídká a nízká, protože v tak extrémních podmínkách (sucho, horko) dokáže přežít jen málo rostlin. Jsou to především jednoleté rostliny, které kvetou na jaře a odumírají ještě před začátkem léta. Na původních vátych píscích bránil osídlení trvalými rostlinami, keři a stromy také pohyb písků zapříčiněný větrem a od výstavby železnice i četné požáry způsobené jiskrami z lokomotiv. Několika pískomilným trvalkám se zde však přesto daří- patří mezi ně trávy paličkovec šedavý, kostřava pochvatá a Dominova a chráněný kavyl písečný a byliny divizna brunátná, smil písečný, mateřídouška úzkolistá, rmen rusínský a užanka uherská. Otevřená místa mezi rostlinami často zabírají dutohlávky-lišejníky ve tvaru lístků, keříčků nebo pohárků..

Živočichové

Píščiny jsou místem výskytu mnoha chráněných druhů živočichů. Žije zde známá kudlanka nábožná a v NPP Váté písky také její vzácnější příbuzná pakudlanka jižní. Významný je výskyt pavouka stepního rudého. Mezi další vzácné druhy hmyzu patří mravkolev běžný a saranče modrokrídlá. Najdeme zde i některé druhy motýlů, které se jinde v ČR nevyskytují- píďalka písečná, vřetenuška pozdní a nesytka bělavá. Kromě početné populace ještěrky zelené se zde vyskytuje i ještěrka obecná a užovka hladká. Z ptáků v této oblasti hnízdí např. skřivan lesní, dudek chocholatý nebo bělořit šedý.

Obr.č. 17- Váté písky (internet-12)

*Obr.č. 18- Váté písky s kavylem písečným
(internet-12)*

4.4 Židovská čtvrť v Bzenci

Od 2. poloviny 14. století se v Bzenci začali usazovat Židé a zdejší židovská obec se řadí k nejstarším na Moravě. Měla zde vlastní synagogu. Většina domů z kdysi rozsáhlé židovské čtvrti v typické poloze mezi náměstím a zámekem je zachována. Hřbitov středověkého původu obsahuje cenné náhrobky barokního a klasicistního typu. Při vstupu stojí obřadní síň eklektického pojetí z období přelomu 19. a 20. století.

4.5 Starý hrad

Existenci bzeneckého hradu dokládá kromě názvu kopce, nacházejícího se severně od města, také celá řada písemných relací. Jeho úplné počátky jsou však zatím zahaleny rouškou tajemství. Podle kroniky biskupa z Meseburku Thietmara byl v roce 1015 dobyt a vypálen českým knížetem Oldřichem, který bojoval proti Boleslavovi I. Chrabrému, hrad Businc, o němž se někteří historikové domnívali, že by se mohlo jednat o Bzenec. Tato úvaha bude ale bez řádného archeologického výzkumu dané lokality spíše otázkou spekulací. První bezpečná zmínka o Bzenci a hradu je až z roku 1231, kdy byl Bzenec v držení královny Konstancie. Pod hradem existovalo nejpozději ve 13. Století podhradí tržního charakteru, roku 1235 zde byla doložena existence farního kostela. Hrad Bzenec

byl střediskem hradských úřadů, které byly dříve v Břeclavi a koncem 13. století ve Vracově. Roku 1435 se uvádí jako pustý a roku 1491 jako zbořeniště. Na vrcholu kopce zůstala z hradu oválného půdorysu patrná pouze terénní vyvýšenina. Beze zbytku zmizelo nepovrchové zdivo, které bylo v průběhu doby zřejmě čile rozebíráno našimi aktivními předky pro stavební účely. Po původním hradním areálu, orientovaném delší osou přibližně ve směru západ-východ, zůstal v terénu obdélníkový půdorys, zřejmý z leteckých snímků. Uprostřed tohoto areálu se dnes tyčí zbytky kaple sv. Floriána, která byla v roce 1945 zničena ustupující německou armádou. Ze severovýchodu obepíná lokalitu koryto vyschlého potoka, k hradnímu jádru přiléhá zbytek původního předhradí. Archeologický materiál nalezený spíše náhodně na této lokalitě je vesměs do 14. a 15. století. Po hradu, který se dříve nacházel na vrcholu kopce nad Bzencem, dnes není tedy dochována téměř žádná stopa, jeho existenci dokládá pouze název kopce.

Obr.č.19- Bzenecký hrad (internet-13)

Obr.č. 20- Starý hrad (internet-13)

5. Vybrané lokality vhodné pro zařazení do nabídky cestovní kanceláře a informačního centra

5.1 Baťův kanál

Baťův kanál je vodní cesta dopravně významná využívaná 0. třídy. Bez oprávnění je možno řídit malá plavidla do výkonu 20 kW, která jsou schopná pouze vytlačné plavby a max. rychlosti 20 km/h. Délka Baťova kanálu (od Otrokovic do Sudoměřic) je v současnosti přibližně 60 km. Na jižní části Baťova kanálu chybí plavební komora v Sudoměřicích, což znemožňuje plavbu od tabulového stavidla dál směrem do Hodonína, kde je samostatný splavný úsek. Stavba této plavební komory by měla být zahájena v roce 2008.

Šířka plavebního kanálu je průměrně 12 metrů. Na vodní cestě je postaveno na 50 mostů, mnohé jsou unikátní technickou památkou. Na říčních úsecích podjezdná výška mostů kolísá podle aktuálních průtoků, výjimečně 2,1m, obvykle 2,4m. Nejčastější je podjezdná výška 3,3m, ale nejnižší most u Huštěnovic má jen 2,2m. Na vodní cestě je 9 pevných sjezdů do vody s různými parametry. Sjezdy na řece nemusí být vždy upraveny (odstranění naneseného bahna). Doporučujeme využívat sjezdy v přístavech, které jsou udržovány a je zde možnost hlídání automobilu. Baťův kanál je v současnosti využíván pouze jako turistická vodní cesta. Nákladní plavba zde nefunguje. Lidé zde tráví dovolenou, víkendové pobyty, nebo přijíždějí ve svém volném čase, aby se svezli na lodi a poznali tak další zajímavosti naší přírody z paluby lodi. Tu si mohou vypůjčit v některé z 8 půjčoven lodí, které na této vodní cestě fungují. Velmi oblíbené jsou také pravidelné plavby na velkých výletních lodích či pobyt na hausbótu.

Provoz na Baťově kanálu začíná obvykle v dubnu (prakticky hned jak to počasí dovolí) a oficiální „Odemykání plavební sezóny“ bývá vždy 1. května. K „zimnímu spánku“ se vodní cesta ukládá „Zamykáním plavební sezóny“ vždy 28. října. Pokud je ale příznivé počasí, půjčovny lodí mnohdy fungují i po tomto termínu. Obě zmiňované akce bývají slavnostní a je na ně zvána široká veřejnost. Většinou je doprovází kulturní program, plavby na lodích a další příjemnosti.

Kromě těchto akcí probíhají v půjčovnách v průběhu celé sezóny různé zábavní večery, country a grilování, zkrátka vše co k létu patří.

*Obr. č.21- Meandry Baťova kanálu
(internet-14)*

*Obr.č. 22- Baťův kanál- letecký snímek
(internet-14)*

5.2 Strážnické slavnosti

Hned od svého vzniku se Strážnické slavnosti staly bez Slávka Volavého nemyslitelné. Postupně se začal zapojovat do jejich příprav a až do roku 1965 zodpovídal za jejich programový úsek. Velice se mu hodilo, že pod vlivem profesora národopisu Antonína Václavíka pokračoval na Brněnské univerzitě ve studiu filozofie, hudební vědy a národopisu. Stal se duší festivalového dění. Když bylo v roce 1956 zřízeno Krajské středisko lidové kultury ve Strážnici, nastoupil v něm místo ředitele. Spoluvytváří pojetí Strážnických slavností a prožívá jejich vývojové etapy. Reaguje na požadavky své doby. Zakládá a vede Slovácký orchestr lidových nástrojů, také se pokouší o novou písňovou tvorbu. Bytostně se však vrací ke kořenům folklorní tradice, a to jak v repertoáru vlastní muziky, tak v regionálních pořadech Mezinárodního folkloristického festivalu. Své síly plně věnoval rozvoji Ústavu lidového umění i jeho součástí - Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy. Slávek Volavý výrazně ovlivnil vývoj zájmově umělecké činnosti v oblasti folkloru. Byl muzikantským vzorem a propagátorem objektivních teoretických názorů na

tradice lidové kultury v současnosti. Vycházejí z hudebních tradic strážnického i blízkých etnografických regionů vytvořil svůj vlastní osobitý styl, který se díky jeho osobnosti dostal do obecného povědomí jako "strážnický styl". Své znalosti hudební lidové kultury i praktické muzikantské zkušenosti se Volavý pokusil vícekrát formulovat. Ať to bylo v přednáškách na vědeckých konferencích a odborných seminářích, nebo v proslovech na metodických soustředění souborů. Vždy kladl důraz na poznání podstaty folkloru, na jeho prožitek.

Obr.č.23- Vázání šátku

(internet-9)

Obr.č.24- Strážnické děti v průvodu

(internet-9)

5.3 Vinné sklepy Plže

První zmínky o Plžích jsou z doby 15. století. Nejstarší sklepy vznikly už ve století pátém. Sklepy, které až později začali sloužit jako vinné, stavěli sami obyvatelé obce ještě donedávna. V průměru mají sklepy délku asi 15 metrů, šířku tři metrů. Nad sklepem je hlína, které zajišťuje ve sklepě stálou teplotu a klima ideální pro uskladnění nejen vína, ale i jiných zemědělských plodin. Sklepy jsou typické kamennými stropy tvarovanými do klenby. Průčelí sklepů s typickým nebo lomeným obloukem bývá zdobeno podezdívkou

modré barvy a ornamenty vinné révy po stranách, nad okny a nad vchodem. Každé průčelí je specifické, tvořené jedinečnými tvary a oblouky. Vnitřní místnosti mají ve stěně větrací otvor. Chodby se svažují směrem dolů. Na začátku bývá lisovna, na konci místnost, kde se skladuje víno. První místnost často slouží také k posezení. Vinné sklepy v Plžích vytvářejí uličky, které se spojují dvě centra. Horním centrum je středověkým bodem různých akcí, které se během roku v Plžích pořádají.

*Obr.č .25- Typické stříšky vinných sklepů
(internet-15)*

*Obr. č. 26- Areál vinných sklepů
(internet-15)*

5.4 Větrný mlýn v Kuželově

Větrný mlýn se nachází na nezalesněném hřebetu Bílých Karpat jihovýchodně nad obcí Kuželov a jihozápadně od Velké nad Veličkou. Mlýn v Kuželově je jedním z mála dodnes zachovalých větrných mlýnů. Je představitelem tzv. holandského typu větrného mlýna. Byl pravděpodobně postaven v roce 1842 a více než sto let sloužil zemědělcům z Kuželova, Hrubé Vrbky a dalších vesnic. V roce 1946 ustala jeho činnost úplně. V roce 1973 byl převeden do správy Technického muzea v Brně, které provedlo jeho rekonstrukci a renovaci. Mlýn byl znovu uveden do provozuschopného stavu, ovšem již jako muzejní exponát. Celý areál je ponechán v původním prostředí s téměř zachovanou původní architekturou umožňující ukázkový provoz. Mlýn má kuželovitou kamennou konstrukci,

kteřá nese střechu se šindelovou krytinou. Střecha je uložena otočně a natáčena kolem svislé osy mlýna tak, aby větrné kolo bylo vždy nastaveno proti větru. Má čtyři křídla upevněná na konci hlavní hřídele. Vedle mlýna stojí přízemní budovy hospodářských stavení. Původní technické zařízení, umístěné ve třech podlažích mlýna (palečné a cévové kolo v nejvyšším podlaží, mlecí zařízení v druhém podlaží, moučnice s prosévacím zařízením v přízemí), dokládá technologický systém tzv. českého mlýnského složení. Vlastní mlecí zařízení se skládá ze dvou mlýnských kamenů. Horní běhoun je možno nadzvedávat a měnit mezeru podle způsobu mletí. V přízemí je postavena i zděná pec na pečení chleba. Do přízemí vedou dvoje dveře pro případ, že by se před některými z nich otáčelo větrné kolo. V přilehlých obytných a hospodářských budovách je zřízena expozice hornáckého bydlení a místního způsobu malovýrobního hospodaření z přelomu 19. a 20. století. Je zde vystaven soubor zemědělského náradí a zařízení dokumentující tradiční zemědělské výrobní postupy. Součástí expozice je i ukázka různých nástrojů používaných k údržbě strojního zařízení mlýna, kterou většinou prováděl sám mlynář.

*Obr. č. 27- Mlýn s hospodářským stavením
(internet-16)*

*Obr. č. 28- Exteriér mlýna
(internet-16)*

5.5 Rozhledna – Travičná

Rozhledna je postavena v katastrálním území obce Tvarožná Lhota, v lokalitě známé jako Vrchy. Na mapě ji lze najít pod názvem Travičná, což je vrchol kopce s nadmořskou výškou 380metrů. Je první rozhlednou v chráněnné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Pohled z rozhledny jihozápadním směrem přes Hodonín začíná na hřebeny Pálavy, pokračuje přes severozápad dlouhou hradbou Ždánického lesa a Chřibů. Zde nelze přehlédnout známý hrad Buchlov se sousedící kaplí sv. Barbory. Dále na sever jsou vidět jezera u Ostrožské Nové Vsi a směrem přes Veselí nad Moravou jde pohled dále za Uherské Hradiště až k Hostýnu. Na severovýchodní straně návštěvníka může zaujmout proslavené poutní místo - Svatý Antoníček u Blatnice a dále na obzoru je vidět hřeben Vizovických vrchů. Zbytek pohledu zaujmají Bílé Karpaty, kterým dominuje nejvyšší vrchol 970 metrů - Velká Javořina. (*internet-17*)

Obr.č. 29 - Rozhledna Travičná

(*internet-17*)

Obr.č. 30- Rozhledna Travičná s okolím

(*internet-17*)

5.6 Zámek Milotice

Zámek Milotice je často označován za barokní perlu a patří k nejhezčím a nejnavštěvovanějším zámkům na Moravě. Původní tvrz zde stávala již před rokem 1360. V roce 1400 ji obsadil uherský král Zikmund a v neklidných husitských dobách se Milotice staly jedním ze středisek moravských vyznavačů kalicha. Tvrz byla v té době výrazně zpevněna a k tomu se mimo jiné využil i materiál ze zbořených kostelů. Majitelé se střídali docela často a někdy v 16. století byla tvrz přebudována na renesanční zámek. Někdy kolem roku 1648 zámek získali Serenyiové, bohužel konec 17. století nebyl pro zámek příliš šťastným. V roce 1663 jej zpusťovali Tataři a po opravě, v roce 1705, byl po vpádu kuruců vypálen znovu. Tehdejší majitel Karel Antonín Serenyi rozhodl o nové přestavbě a podle projektu Domenica Martinelliho nechal zámek přestavět barokně. Byli povoláni brněnští umělci i umělci z Vídně. Sochařskou výzdobu zajistil Jan Kristián Pröbstl, F. Eckstein zhotovil velkou fresku v hlavním sále. K zámku přibyl skleník, konírna a jízdná a samozřejmě také park doplněn fontánami a letohrádky. Bohužel byl park po roce 1900 zcela zpustošený. Obnovy se však dočkal, velká rekonstrukce celého areálu se uskutečnila v 70. letech 20. století. Malé nádvoří zámku je uzavřeno čtyřkřídlým dvoupatrovým objektem. Přes západní příkop vede most s nádhernou sochařskou výzdobou. Z interiérů čeká na návštěvníky Sál předků, knihovna, kaple, to vše se stylovým zařízením, překrásnou výzdobou a zajímavými sbírkami. Celý areál je doplněn francouzskou barokní zahradou s centrálním pavilonem z roku 1766. Ke vstupu vedou kaštanové aleje. Na zahradu navazuje anglický park, dvě aranžerie s expozicí barokního sochařství na Moravě a rozlehlá bažantnice.

*Obr.č 31- Milotický zámek s parkem
(internet-18)*

*Obr.č. 32- Průčelí zámku
(internet-18)*

V mikroregionu Bzenecko je mnoho krásných a významných památek, vybrala jsem pro tuto bakalářskou práci ty nejpodstatnější památky, které stojí za zmínku.

6. Závěr

Bzenecko jako osobitá národní oblast patří do celku jihovýchodní Moravy. Během svého dlouhodobého vývoje si vytvořilo svůj vlastní ráz, a tak se od ostatních oblastí jihovýchodní Moravy značně liší. Tyto odlišnosti se projevují zejména v technických památkách a okolní přírodou. Vztah k památkám je většinou vynikající, ale výjimkou je v Bzenci „bzenecký zámek“, má krásnou přírodu kolem sebe, ale z venku je velmi zchátralý.

Strážnické slavnosti nikdy neměly moc výraznou propagaci, avšak udělaly si je samy a teď jsou velmi známé po celé České republice. Návštěvníci se stále vracejí ve větších počtech a těší se znovu a znovu zažít dotyk lidového folkloru.

V závěru bych chtěla ještě upozornit, na pár menších příloh, které se nacházejí v zadní části bakalářské práce.

Seznam literatury

- [1] M. Podhorský, I. Toušlová, J. Maršál (2006): Toulavá kamera 3, Freytag & Berndt, Praha
- [2] M. Podhorský, I. Toušlová, J. Maršál (2006): Toulavá kamera 2, Freytag & Berndt, Praha
- [3] P. David, V. Soukup (2003): Hrady, zámky a kláštery v České republice, Soukup & David, Praha
- [4] P. David, V. Soukup (2001): Průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku, Soukup & David, Praha
- [5] P. David, V. Soukup (2005): 222 Technických skvostů České republiky, Kartografie, Praha
- [6] P. David, V. Soukup (1999): 999 Technických skvostů České republiky, Kartografie, Praha
- [7] J. Hanák (1999): Paměti města Bzenec, Grafex, Bzenec
- [8] M. Vachek, L. Ambrozek, Z. Kučera, M. Paličková, I. Jongepierová, P. Čmelík (1997): Příroda okresu Hodonín, Orbis, Praha

Elektronické informace

- [1] Město Bzenec - <http://www.bzenec.cz/html/>
- [2] Bzenecko - <http://www.bzenecko.cz/stranky/mesto-bzenec-5.html>
- [3] Domanín - <http://www.domanin.eu>
- [4] Moravský Písek - <http://www.moravskypisek.cz/>
- [5] Syrovín - <http://www.syrovin.cz/>
- [6] Těmice - <http://www.temice.cz/>
- [7] Vracov - <http://www.mestovracov.cz/?s=intro>
- [8] Žeravice - <http://obeczeravice.cz/>

- [9] Strážnice - <http://www.straznice-mesto.cz>
- [10] Zámek v Kyjově - <http://www.hrady.cz/index.php?OID=2062>
- [11] Bzenecká vinařská stezka -
http://www.stezky.cz/cze/trasy/vinarske_stezky/bzenecka.htm
- [12] Váté písky - <http://botany.cz/cs/vate-pisky/>
- [13] Bzenecký hrad - <http://mestobzenec.wz.cz/galerie.php?id=1>
- [14] Baťův kanál - <http://www.batacanal.cz/2007/cz/cojebk/index-f.htm>
- [15] Vinné sklepy Plže - <http://pruvodce.turistik.cz/areal-vinnych-sklepu-petrov-plze.htm>
- [16] Větrný mlýn v Kuželově - <http://www.technicalmuseum.cz/pamatky/kuzelov.htm>
- [17] Rozhledna Travičná - <http://www.tvarozna-lhota.cz/travicna.htm>
- [18] Milotický zámek -
<http://data.turistik.cz/turistik/!/imgnew/cile/37688/6251920070718121259.jpg>

Seznam obrázků

Obr. 1 : Situační plánec, , (internet-1).....	4
Obr. 2 : Místní kraj, (internet-5).....	10
Obr. 3 : Stárek a stárka s právem, (internet-5).....	10
Obr. 4 : Plánek pamětihodnosti Vracova a okolí, (internet-7).....	12
Obr. 5 : Hlavní průčelí, (vlastní dokumentace)	15
Obr. 6 : Hospodářské budovy, (vlastní dokumentace)	15
Obr. 7 : Bzenecká lípa, (vlastní dokumentace)	15
Obr. 8 : Domanínský dvůr, (internet-3).....	16
Obr. 9 : Kostel Obrácení sv. Pavla, (internet-5).....	16
Obr. 10 : Strážnický zámek, (internet-9).....	17
Obr. 11 : Kostel sv. Vavřince,(internet-7).....	17
Obr. 12 : Kyjovský zámek, (internet10).....	18
Obr. 13 : Kostel Štětí sv. Jana Křtitele, (internet8).....	19
Obr. 14 : Interiér kostela při bohoslužbě, (internet-8).....	19
Obr. 15 : Městská knihovna – expozice, (internet-2).....	20
Obr. 16 : Situační plánec – vyznačení stezky, (internet-11).....	22
Obr. 17 : Váté Písky, (internet-12).....	24
Obr. 18 : Váté Písky s kavylem písečným, (internet-12).....	24
Obr. 19 : Bzenecký hrad, (internet-13).....	25
Obr. 20 : Starý hrad, (internet-13)	25
Obr. 21 : Meandry Baťova kanálu, (internet-14).....	27
Obr. 22 : Baťův kanál – letecký snímek, (internet-14).....	27
Obr. 23 : Vázání šátku, (internet-9).....	28
Obr. 24 : Strážnické děti v průvodu, (internet-9).....	28
Obr. 25 : Typické stříšky vinných sklepů, (internet-15).....	29

Obr. 26 : Areál vinných sklepů, (internet-15).....	29
Obr. 27 : Mlýn s hospodářským stavením, (internet-16).....	30
Obr. 28 : Exteriér mlýna, (internet-16).....	30
Obr. 29 : Rozhledna Travičná, (internet-17).....	31
Obr. 30 : Rozhledna Travičná s okolím, (internet-17).....	31
Obr. 31 : Milotický zámek s parkem,(internet-18).....	33
Obr. 32 : Průčelí zámku, (internet-18).....	33